MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tat-2 ta' Dicembru, 2003

Citazzjoni Numru. 1187/1998/1

Mary Grace Scerri u Carmen Mangion
versus
Teresa Bellizzi, Joseph Polidano, Catherine Monreal u Anthony Polidano f'ismu proprju u b]ala prokuratur ta' l-imsiefer Alfred Polidano

F'din il-kaw\a l-atturi qeg]din jitolbu li jinqasam wirt u l-]las ta' le[ittima.
I`-`itazzjoni tg]id illi l-partijiet huma wlied John u Josephine Polidano li mietu wie]ed fil-11 ta' Mejju 1998 u l-o]ra fit-13 ta' Marzu 1985. B'testment *unica charta* tal-21 ta' Lulju 1981 fl-atti tan-Nutar Joseph R. Darmanin, il-[emituri]allew lil uliedhom, il-partijiet f'din il-kaw\a, werrieta universali tag]hom. B'testment ie]or tat-8 ta' Novembru 1996 fl-atti tan-Nutar Mario Bugeja, John Polidano]assar it-testment *unica charta* u]alla lill-konvenuti b]ala werrieta tieg]u, u lill-atturi]allielhom il-le[ittima li tmiss lilhom skond il-li[i.
Billi l-atturi jridu jie]du sehemhom mill-wirt ta' ommhom u l-le[ittima mill-wirt ta' missierhom, i\da ma sarx ftehim mal-

konvenuti dwar il-qsim tal-wirt, l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi din il-qorti:

1. tillikwida l-komunjoni ta' l-akkwisti bejn John u Josephine Polidano;
2. taqsam il-komunjoni f'\ew[ishma li minnhom wie]ed jitqieg]ed fl-assi tal-missier u l-ie]or fl-assi ta' l-omm;
3. tillikwida l-assi ta' l-omm billi tg]id illi jikkonsisti fis-sehem tag]ha mill-komunjoni u fil-beni partikolari tag]ha;
4. tillikwida l-assi tal-missier billi tg]id illi jikkonsisti fis-sehem tieg]u mill-komunjoni u fil-beni partikolari tieg]u;
5. taqsam l-assi ta' l-omm f'ishma ndaqs bejn il-partijiet;
6. tillikwida l-le[ittima li tmiss lil kull wie]ed u wa]da mill-atturi, u jing]atalhom sehemhom mil-le[ittima, u dak li jifdal mill-wirt tal-missier jinqasam f'ishma ndaqs bejn il-konvenuti;
7. jekk ikun il-ka\, ta]tar nutar biex jir`ievi l-att ta' divi\joni, u kuratur biex jidher f'isem min jonqos li jersaq g]all-pubblikazzjoni ta' l-att.

Qeg]din jitolbu wkoll l-ispejje\, fosthom dawk tal-mandat ta' sekwestru numru 1929/1998 u tal-mandat t'inibizzjoni numru 1928/1998.

Il-konvenuti ressqu dawn l-e``ezzjonijiet:

1. huma qatt ma irrifjutaw li ssir il-likwidizzjoni ta' l-assi tal-[nituri, sakemm tkun im]arsa r-rieda tat-testaturi; u
2. il-kaw\a saret g]alxejn, u g]alhekk il-konvenuti ma g]andhomx je]lu spejje\, ukoll g]ax l-atturi ma sej]ulhomx bonarjament biex isir il-qsim tal-wirt qabel ma fet]u l-kaw\a.

Il-partijiet — \ew[atturi u]ames konvenuti, sebg]a b'kollox — huma a]wa, ulied il-mejtin John u Josephine Polidano. B'testment *unica charta* tal-21 ta' Lulju 1981 fl-atti tan-Nutar Joseph Raphael Darmanin[1] il-[nituri]atru lis-seba' wliedhom b]ala werrieta tag]hom f'ishma ndaqs, u taw lil xulxin is-setg]a li min jibqa']aj fosthom jibdel it-testment. B'testment ie]or tat-8 ta' Novembru 1996 fl-atti tan-Nutar Mario Bugeja[2] il-missier inqeda b'din is-setg]a,]assar l-ewwel testment,]alla l-le[ittima li\-\ew[atturi u]atar lill-]ames konvenuti werrieta tieg]u f'ishma ndaqs.

[1] *Foll.* 4 *et seq.*

[2] *Foll.* 6 *et seqq.*

G]alhekk kull wie]ed u wa]da mill-partijiet g]andu jew g]andha parti wa]da minn sebg]a ($^{1}/7$) mill-wirt ta’ l-omm, l-atturi g]andhom parti minn erbatax ($^{1}/14$) — jew]ames partijiet minn sebg]in ($^{5}/70$) — kull wa]da, u l-konvenuti g]andhom tnax-il parti minn sebg]in ($^{12}/70$) kull wie]ed u wa]da mill-wirt tal-missier.

Fil-wirt ta’ l-omm, skond id-denunzja g]all-g]anijiet tat-Taxxa tal-Mewt u tad-Donazzjoni, kien hemm dawn il-beni:

- g]alqa mag]rufa *tal-B**aqqari*** — din kienet ta’ l-assi partikolari ta’ l-omm; din inbig]et u l-partijiet]adu sehemhom mill-prezz;
- nofs indivi\ ta’ razzett b’g]alqa mieg]u bejn i\-|urrieq u }al Safi; din il-proprjetà nbig]et lil terzi b’\ew[kuntratti ta’ l-24 t’Ottubru 1996, wie]ed fl-atti tan-Nutar Pierre Attard[3] u l-ie]or fl-atti tan-Nutar Rachel Sammut[4], u l-werrieta]adu sehemhom mill-prezz tas-sehem ta’ l-omm[5];
- l-atturi xehdu wkoll illi dan ir-razzett kien inxtara bi flus parafernali ta’ l-omm[6]; inxtara bil-prezz ta’ elfejn lira (Lm2,000) u g]alhekk l-omm g]andha kreditu ta’ elfejn lira (Lm2,000) kontra l-komunjoni, jew elf lira (Lm1,000) kontra l-missier;
- nofs tal-flus li kien hemm il-bank — dawn kienu elf tliet mija u tnejn u]amsin lira u disg]in `ente\mu (Lm1,352.90), u nofs l-omm ji[i sitt mija u sitta u sebg]in lira u ]amsa u erbg]in `ente\mu (Lm676.45); dawn il-flus ittie]du mill-missier[7]; u
- sehemha mid-deheb u g]amara.

G]alhekk il-wirt nett ta’ l-omm huwa ta’ elf, sitt mija u sitta u sebg]in lira u]amsa u erbg]in `ente\mu (Lm1,676.45) — elf lira (Lm1,000) kreditu kontra l-missier u sitt mija u sitta u sebg]in lira u ]amsa u erbg]in `ente\mu (Lm676.45) sehemha mill-flus tal-bank — barra d-deheb u l-g]amara. Il-partijiet g]andhom parti wa]da minn sebg]a ($^{1}/7$) kull

3 *Foll.* 112 *et seqq.*

4 *Foll.* 109 *et seqq.*

5 Ara x-xhieda ta’ l-attri`i Carmen Mangion fis-seduta tas-27 t’Ottubru 2000 quddiem l-assistent [udizzjarju, *fol.* 103.

6 Ara x-xhieda ta’ l-attri`i Carmen Mangion, *ibid. fol.* 102.

7 Ara x-xhieda tal-konvenut Anthony Polidano fis-seduta tad-9 ta’ Marzu 2001 quddiem l-assistent [udizzjarju, *fol.* 154.

wie]ed u wa]da, u kull sehem g]alhekk ji[i mitejn u disg]a u tletin lira u disg]a u erbg]in `ente\mu (Lm239.49), barra s-sehem mid-deheb u l-g]amara, b'dan illi l-konvenuti, b]ala werrieta tal-missier, g]andhom i]allsu elf lira (Lm1,000) bejniethom, jew mitejn lira (Lm200) kull wie]ed u wa]da, sabiex hekk sehemhom mill-flus ji[i disg]a u tletin lira u disg]a u erbg]in `ente\mu (Lm39.49).

Fil-wirt tal-missier hemm dawn il-beni:

- il-fond 29, Triq il-Karmnu, i\-|urrieq; dan kien proprjetà parafernali u huwa stmat li jiswa wie]ed u g]oxrin elf u]ames mitt lira (Lm21,500)[8];
- nofs indivi\ ta' razzett b'g]alqa mieg]u bejn i\-|urrieq u }al Safi; din il-proprjetà kif rajna nbig]et lil terzi b'\ew[kuntratti ta' l-24 t'Ottubru 1996, wie]ed fl-atti tan-Nutar Pierre Attard[9] u l-ie]or fl-atti tan-Nutar Rachel Sammut[10]; sehem il-missier mill-prezz tal-bejg] kien ta' sebg]a u erbg]in elf u]ames mitt lira (Lm47,500); wara li]allas sehemu mit-taxxa l-missier g]amel donazzjoni ta' erbg]a u erbg]in elf lira (Lm44,000) lill-konvenuti[11]; g]all-g]anijiet tal-kalkolu tal-le[ittima din id-donazzjoni trid tin[ieb lura fil-wirt;
- flus il-bank, b'kollox elf erba' mija u]amsin lira u disg]a u erbg]in `ente\mu (Lm1,450.49), li minnhom sitt mija u sitta u sebg]in lira u ]amsa u erbg]in `ente\mu (Lm676.45) huma tal-wirt ta' l-omm, u g]alhekk jifdal seba' mija u erbg]a u sebg]in lira u erba' `ente\mi (Lm774.04);
- xi deheb u g]amara; u
- dejn ta' elf lira (Lm1,000) favur il-wirt ta' l-omm.

G]alhekk il-wirt nett tal-missier huwa ta' erbg]a u erbg]in elf, seba' mija u erbg]a u sebg]in lira u erba' `ente\mi (Lm44,774.04) neqsin elf lira (Lm1,000) — b'kollox tlieta u erbg]in elf, seba' mija u erbg]a u sebg]in lira u erba' `ente\mi (Lm43,774.04) — fi flus, barra l-fond 29, Triq il-Karmnu, i\-|urrieq, u barra d-deheb u l-g]amara.

---

8 Ara r-relazzjoni tal-perit tekniku l-A.I.~. Joseph M. Jaccarini, *fol.* 169.

9 *Foll.* 112 *et seqq.*

10 *Foll.* 109 *et seqq.*

11 Ara x-xhieda tal-konvenut Anthony Polidano fis-seduta tat-12 ta' Jannar 2001 quddiem l-assistent [udizzjarju, *fol.* 131, u x-xhieda ta' Patrick Garrone fis-seduta tat-3 ta' Mejju 2001, *foll.* 191 *et seqq.*

Rajna illi kull wa]da mill-atturi g]andha parti minn erbatax ($^{1}/14$) mill-wirt tal-missier, waqt illi l-konvenuti g]andhom tnax-il parti minn sebg]in ($^{12}/70$) kull wie]ed u wa]da.
G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti tordna illi:
1. jinbieg]u b'irkant id-deheb u l-g]amara, ladarba ma jistg]ux jinqasmu f'ishma skond kif imiss lil kull parti, b'dan illi jkunu jistg]u joffru l-barranin;
2. ir-rikavat jinqasam f'\ew[ishma ndaqs: sehem minnhom jinqasam f'seba' (7) ishma ndaqs u jing]ata sehem lil kull wie]ed u wa]da mill-partijiet b]ala sehemhom mill-wirt ta' l-omm; is-sehem l-ie]or jinqasam b'mod illi lil kull wa]da mill-atturi ting]ata parti minn erbatax ($^{1}/14$) waqt illi lil kull wie]ed u wa]da mill-konvenuti jing]ataw tnax-il parti minn sebg]in ($^{12}/70$) b]ala sehemhom mill-wirt tal-missier;
3. tinqasam il-bqija tal-wirt ta' l-omm billi lil kull wa]da mill-atturi jing]ataw mitejn disg]a u tletin lira u disg]a u erbg]in `ente\mu (Lm239.49) waqt li lil kull wie]ed u wa]da mill-konvenuti jing]ataw disg]a u tletin lira u disg]a u erbg]in `ente\mu (Lm39.49);
4. jinbig] b'irkant il-fond 29, Triq il-Karmnu, i\-|urrieq, ladarba ma jistax jinqasam f'ishma skond kif imiss lil kull parti, b'dan illi jkunu jistg]u joffru l-barranin;
5. mar-rikavat ti\died is-somma ta' tlieta u erbg]in elf, seba' mija u erbg]a u sebg]in lira u erba' `ente\mi (Lm43,774.04) u ji\diedu wkoll l-img]axijiet li n[abru fuq il-flus li hemm il-bank, u s-somma totali tinqasam b'mod illi lil kull wa]da mill-atturi ting]ata parti minn erbatax ($^{1}/14$) waqt illi lil kull wie]ed u wa]da mill-konvenuti jing]ataw tnax-il parti minn sebg]in ($^{12}/70$); u
6. tikkundanna lill-konvenuti jag]mlu tajjeb, fis-sehem ta' parti minn]amsa ($^{1}/5$) kull wie]ed u wa]da, g]al kull nuqqas fis-sehem li jmiss lill-atturi skond il-paragrafi tlieta (3) u]amsa (5) fil-ka\ illi fil-wirt ma jkunx hemm bi\\ejjed flus likwidi.
Ta]tar lill-Avukat Stephen Muscat biex jie]u]sieb it-tqassim tal-flejjes, bis-setg]a li ji[bed mill-banek il-flejjes tal-wirt li hemm depo\itati.
L-ispejje\ kollha jinqasmu hekk: nofs l-ispejje\ jinqasam bejn il-partijiet fis-sehem ta' parti minn sebg]a ($^{1}/7$) kull wie]ed u wa]da; min-nofs l-ie]or, l-atturi j]allsu parti minn

erbatax ($^{1}/14$) waqt illi lil kull wie]ed u wa]da mill-konvenuti j]allsu tnax-il parti minn sebg]in ($^{12}/70$).

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------